Biblioteci ale ASTREI în Despărţământul Reghin

NICULAE MARIN ŞARA
Reghin

Abstract

ASTRA Libraries in Reghin District

The cultural development of the people in Transylvania was one of the most important goals of the Romanian cultural elite during the 19th century. In 1861 ASTRA (Association for Romanian Culture and Literature) followed the same goal by establishing its way of functioning, in districts, and building libraries, funded by the ASTRA elite.These kinds of acts were enforced by the Association's statute. Research has shown that the budget for book acquisition for the Reghin library alone was rather vast: 150 florins in 1898. ASTRA members build libraries in many villages around Reghin.These public libraries had an important role in the circulation of books and the general development of libraries in the rural and urban area. In the Reghin district there were about 30.000 books with about 11.000 readers. With the arrival of communism ASTRA was banned and its cultural actions were forbidden.

Keywords: *library, rural, ASTRA, Reghin, Ioan Pop Maior*

Cultura şi ridicarea culturală a populaţiei româneşti din Transilvania a fost una din preocupările majore ale intelectualităţii şi fruntaşilor politici români în întregul secol al XIX-lea. Înfiinţarea şi activitatea **Asociaţiunii Transilvane pentru Literatura Română şi Cultura Poporului Român - ASTRA**, 1861 -, s-a înscris pe aceeaşi linie de propagare a culturii în mase şi de cultivare, prin intermediul cunoştinţelor istorice, literare etc. a sentimentului naţional.

Pentru împlinirea unui asemenea ţel ce viza realizarea programului cultural, ASTRA a creat un întreg sistem organizatoric, perfecţionat continuu de-a lungul anilor. Rolul de căpetenie l-au avut despărţămintele şi agenturile, organe chemate să desfăşoare o propagandă culturală stăruitoare

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

în rândurile populaţiei româneşti din Transilvania. Propunerea de înfiinţare a lor, făcută de Iacob Bologa la şedinţa Asociaţiunii din 3 mai 1868, a fost acceptată şi s-a trecut la aplicarea ei în urma adunării generale de la Şomcuta Mare.[1]

Despărţămintele aveau menirea, conform regulamentului stabilit, de a intra „*în mai de aproape atingere cu masele poporului*," urmărind înaintarea culturală şi economică a acestora.[2]

ASTRA a venit să suplinească această lipsă prin crearea în primul rând a unei biblioteci centrale şi a numeroase alte biblioteci populare în oraşele şi satele Transilvaniei. Acţiunea de înfiinţare a agenturilor şi a bibliotecilor populare a început să cunoască o largă popularitate în întreaga Transilvanie, încât ***Raportul de activitate pe anul 1882-1883*** evidenţia pentru asemenea preocupări despărţămintele Sibiu, Braşov, Dej, Sebeş, Abrud, Făgăraş şi Blaj, la care, în 1884, se adaugă Alba Iulia, Şimleu şi Reghin.[3]

ASTRA a desfăşurat o intensă activitate - prin despărţăminte şi agenturi - în vederea organizării a numeroase aşezăminte culturale: biblioteci, case de lectură, cămine culturale, expoziţii, şcoli, întovărăşiri economice, la care s-au adăugat prelegerile populare, cursurile de alfabetizare etc.

Înfiinţarea bibliotecilor apare în noile statute ale Asociaţiunii din 1895 (aprobate în 1897), precum şi în regulamentul despărţămintelor. Sintetizând întregul program cultural al ASTREI, punctul 2 al statutelor specifică următoarele: „*înaintarea culturii poporului român, şi anume prin iniţierea de studii şi scrieri şi editarea de publicaţiuni literare, ştiinţifice şi artistice, înfiinţarea de biblioteci poporale, muzee şi alte colecţiuni*." Preocuparea pentru înfiinţarea de biblioteci se observă şi în paginile revistelor ***Gazeta Transilvaniei*** şi ***Transilvania***, în care sunt publicate diferite materiale privind rolul bibliotecilor, scoţând în

[1] ***Actele adunării generale ţinute la Şomcuta Mare, august 1869***, în ***Transilvania***, nr. 18, 15 septembrie 1869, p. 214-215; ***Idem***, nr. 20, 15 octombrie p. 238; ***Idem***, nr. 22, 15 noiembrie, p. 266.

[2] ***Transilvania***, nr. VIII, octombrie 1897, p. 134.

[3] Arhivele Statului Sibiu. ***Fond ASTRA***, pach. 63 nr. 200 şi 320, 1886.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

evidenţă necesitatea înfiinţării lor. Astfel, ***Gazeta Transilvaniei*** nr. 5 din 1894 publică un articol intitulat ***Biblioteci poporale***, arătând că: „*nici o comună de ale noastre să nu fie lipsită de către o bibliotecă poporală bine îngrijită, din care plugarul român, să-şi poată hrăni sufletul său cu carte românească*," iar revista ***Transilvania*** publică disertaţia lui G. Sârbu, ***Necesitatea şi modul de a se înfiinţa biblioteci la sate***, care fusese dezbătută şi în cadrul adunării generale a Despărţământului Sibiu, la 6 nov. 1882. Autorul arată că, alături de şcoală, biblioteca „*trebuie să fie al doilea factor care, alăturea de ea, să ajute înaintarea şi prosperarea poporului*."

Referindu-ne la Despărţământul Reghin al ASTREI, trebuie să consemnăm activitatea bogată ce a desfăşurat-o, fiind de nenumărate ori citat ca făcând parte din rândul celor mai active.

Urmărind în publicaţiile vremii înfăptuirile acestui Despărţământ, se poate trage concluzia că aprecierile elogioase semnalate de presă sunt pe deplin întemeiate. Mulţi cărturari de frunte din această zonă, însuşindu-şi principiile culturalizatoare ale Asociaţiunii, desfăşurau o muncă stăruitoare şi utilă, mai ales în zona rurală, organizând agenturi, biblioteci mobile, prelegeri populare sau diferite alte acţiuni cultural-educative. În cadrul acestor preocupări multiple, interesul pentru difuzarea cărţii ocupă un loc deosebit de important, ea fiind considerată mijloc principal de răspândire a culturii în mase. Acest lucru se observă încă de la înfiinţarea Despărţământului, în 1874, când primul preşedinte, Ion Pop Maior (*Anexa 1*), a pus la dispoziţia celor interesaţi biblioteca lui personală, pe care a îmbogăţit-o în permanenţă.

De fapt, Ion Pop Maior, a oferit încă din 1872 „*preoţilor tractului iubitori de cultură*" valoroasa lui bibliotecă, cu 200 volume. După moartea sa, o mare parte din cărţile aflate în bibliotecă au fost lăsate, prin testament, districtului Gurghiu pentru a se înfiinţa o societate de lectură. Acest lucru reiese din Procesul verbal luat în şedinţa adunării extraordinare pentru Despărţământul al XVII-lea din 18 iunie 1885. „*Preşedintele aduce la cunoscintia*

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

adunarei cum ca fericitulu Ioanu P. Maioru a donatu o bibliotecă respective mai multe cărți spre a se înființa în cerculu Gurghiului o societate de lectură."[4]

Deoarece la Gurghiu nu erau create condiţii corespunzătoare de funcţionare, Adunarea generală a Despărţământului din 14 iunie 1886, ţinută la Hodac, hotărăşte ca biblioteca lui Ioan Pop Maioru şi suma de 75 de florini şi 13 cr. pentru sporirea bibliotecii să se aducă la subcomitet. Astfel, la Reghin, în anul 1886 se înfiinţează biblioteca Despărţământului care, an de an, şi-a îmbogăţit fondul de cărţi, punându-l la dispoziţia celor interesaţi. ***Raportul general al Despărţământului ASTRA din Reghin 1886*** (Arhivele Statului Sibiu pachet 63, nr. 200) menţionează următoarele: „*Primind biblioteca fericitului Ioan Pop Maior conform conclusului adunării generale constitutive, de la Dl. Nicolau Petru, aceia până când vomu dispune de un local mai potrivit, sa asieziat într-o odaie aparţinătoare edificiului şcolei din Reghin, local acomodat de altcum numai cât pre departe pentru publicul doritoriu de a ceti*." (*Anexa 2*)

Deşi biblioteca avea un număr mic de cărţi şi jurnale, totuşi, prin munca neobosită a învăţătorului George Maior din Reghin, s-a întocmit un regulament de funcţionare provizoriu, care a fost aprobat în anul următor de către Adunarea generală. În şedinţa Comitetului Despărţământului ţinută la Reghin în 5 iunie 1886, s-a cerut permisiunea ca din banii disponibili biblioteca să fie dotată cu noi cărţi. Urmărind procesele verbale, protocoalele şi rapoartele comitetului Despărţământului, cât şi a adunărilor generale până la 1900, observăm că, an de an, biblioteca şi-a îmbogăţit fondul de cărţi, având în permanenţă la dispoziţie bani pentru cumpărare de noi lucrări. Astfel, fondul bibliotecii Despărţământului XXVI a fost, la 30 iunie 1892, de 109 florini şi 08 cr., în 1894 era de 121 florini şi 55 cr., iar în 1898, de 150 florini şi 96 cr.

Consemnăm activitatea desfăşurată în acest sens de către memorandistul Patriciu Barbu care, din anul 1885, a preluat conducerea Despărţământului, dând un nou impuls activităţii culturale din acest ţinut.

---

[4] ***Despărţământul Reghin al ASTREI. Documente. 1874-1940***, Reghin, 2001, p. 81.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

Din iniţiativa lui s-a înfiinţat Institutul de Credit „Mureşana" (1885), care a sprijinit prin mijloace financiare înfiinţarea şi funcţionarea bibliotecilor din acest Despărţământ. Astfel, în această perioadă s-a dispus luarea în primire pentru biblioteca Despărţământului a unui număr însemnat de cărţi aparţinând lui Ioan Pop Maior (primul preşedinte al Despărţământului ASTREI) şi suma de 75 florini pentru sporirea bibliotecii.

Din documentele avute la dispoziţie reiese că în comunele Despărţământului Reghin nu se poate vorbi de biblioteci propriu zise până la 1900. Existau modeste biblioteci şcolare şi parohiale, Asociaţiunea trimitea broşuri şi alte cărţi de popularizare, care aveau o circulaţie restrânsă.

Bazele înfiinţării bibliotecilor în satele aparţinătoare Despărţământului Reghin se pun în anul 1899, când apare ***Regulamentul pentru înfiinţarea şi administrarea bibliotecilor populare ale Asociaţiunii pentru Literatura Română şi Cultura Poporului Român***.

Fondurile pentru înzestrarea bibliotecilor au provenit din veniturile realizate cu prilejul diverselor manifestări culturale (coruri, fanfare, serbări folclorice, reuniuni culturale etc., prin donaţii şi sponsorizări, colecţii particulare etc.) Menţionăm sprijinul băncilor româneşti transilvane pentru înfiinţarea a cât mai multe biblioteci, care se făceau într-un cadru festiv cu participarea conducerii Despărţământului.

Tot atunci apare un ***Repertoriu*** de scrieri potrivite pentru poporul nostru, care să ajute conducerile despărţămintelor şi agenturilor în alegerea cărţilor pentru biblioteci. ***Raportul Comitetului Despărţământului XXVI Reghin*** din 11 septembrie 1902 menţionează valoarea fondului de carte la 367 cr. 89 fl.[5]

Preocuparea conducerii Despărţământului pentru popularizarea cărţii şi atragerea spre lectură a populaţiei reiese şi din ***Darea de seamă din 10 august 1905***, care specifică următoarele: „*Biblioteca notăm cum că aceasta este pusă în ordine, aşiedată într-o odaie acomodată a edificiului şcoalei române din Reghin şi se poate întrebuinţa pentru iubitorii de lectură*." Referindu-se la importanţa cărţii,

[5] ***Ibidem***, p. 141.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

se arată: „*Cartea este mântuirea, un popor fără carte, fără știință, fără cultură ..., rătăcește în întunericul neștiinței și petrece în umbrele morții spirituale*."[6]

Un rol de seamă în popularizarea cărţii şi înfiinţarea bibliotecilor l-a avut avocatul dr. Ion Harşia care, din 1910, a luat conducerea Despărţământului. Chiar din al doilea an de activitate, Despărţământul este citat printre cele 49 care au desfăşurat o activitate mulţumitoare. Numărul agenturilor şi a bibliotecilor a crescut, 6 agenturi noi şi 8 biblioteci.

În revista ***Transilvania***, număr jubiliar 1861 - 1911, se menționează biblioteca din Săcalul de Pădure, la care mai putem adăuga pe cele din Idicel, Ibăneşti, Caşva şi Hodac. Mai existau biblioteci şi în comunele: Potoc (Deleni), Deda, Murăş - Cueşd (Petriş), Rîpa de Sus etc., şcolare sau parohiale. Numerele 7-12 din revista ***Transilvania*** din 1915 mai menționează pe cele din Chinceş, Beica, Petelea, Urisiul de jos şi Gurghiu ca biblioteci ale Despărţământului.

Odată cu înființarea bibliotecilor, activitatea cu cartea s-a statornicit, iar tradiția bibliotecilor publice românești în această parte a țării, mai ales în zona rurală, se dezvoltă continuu.

Reînnoind firul activității acestor instituții în anii de după Unire, Despărţământul Reghin, condus de către dr. Eugen Nicoară, a înfăptuit importante acte de cultură, care au adus o mare contribuție la ridicarea spirituală a poporului român. Astfel, în anul 1923, anul reorganizării Despărţământului, existau 19 biblioteci poporale în satele Maioreşti, Morăreni şi Dumbrava, iar în 1924 la Petriş, Adrian, Sîntu, Nadăşa etc.

În articolul ***Din activitatea ASTREI culturale - Despărţământul Reghin***, Alexandru Dima menționează „*Găsim 48 de biblioteci populare adunînd laolaltă 30.256 cărți, număr pe care nu-l egalează nici un Despărțământ de plasă sau chiar central județean*."[7] Același autor menționează în articolul ***Înfăptuirile actuale ale Asociaţiunii*** (***Transilvania***, nr. 2 din 1936): „*Din 50 de comune, 48 au biblioteci, fond 30.256 cu 10.842 cititori*."

[6] Dr. Eugen Nicoară, ***Istoricul şi activitatea ASTREI Reghin, 1874-1940***. Reghin, Editura ASTREI Reghin, 1940, p. 25.

[7] ***Transilvania***, nr. 6, nov. - dec. 1934, p. 401.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

Este lăudabilă iniţiativa conducerii Despărţământului de a organiza biblioteci model înzestrate cu mobilier nou şi săli de citire. Putem da exemplul cercul cultural Maioreşti, Porceşti (Vălenii de Mureş) Filea, cât şi biblioteca cercului cultural „Octavian Goga" din Jabeniţa, cu 575 volume şi 104 cititori.

Raportul general al Despărţământului pe anul 1929/1930 menţionează că „*nu a lăsat nici o comună fără cerc cultural şi bibliotecă poporală*." Indiferent de mărimea lor, bibliotecile au pus la dispoziţia cititorilor numeroase lucrări cu tematică variată, care şi-au adus aportul deosebit la ridicarea culturală şi materială a satelor, la cultivarea conştiinţei naţionale, apărând ca o necesitate, ca un element nou în concordanţă cu dezvoltarea obiectivă a societăţii.

În acest context, s-au distribuit sătenilor 2.500 broşuri, s-au înfiinţat noi biblioteci, pentru înzestrarea cărora s-au tipărit lucrări proprii de către intelectuali şi animatorii culturali locali, dintre care menţionăm pe dr. Eugen Nicoară, Vasile Netea, Alexandru Ceuşianu, Iustin Handrea, Nicolae Albu, Alexandru Şara etc., cărţi cu conţinut divers - pe teme de educaţie sanitară, economică, folclor, literatură, istorie etc.

La Reghin, Biblioteca Despărţământului se reorganizează în 1933, având ţelul „*de a răspândi cultura şi civilizaţia românească*."

Astfel, ziarul ***Credinţa*** din iunie 1933 menţionează următoarele: „*La 15 iunie 1933, se deschide biblioteca românească ASTRA din Reghin, pentru trebuinţa orăşenilor şi a intelectualilor din jur. Bibliotecă de împrumut publică. Îşi dau concursul ASTRA, Casa şcoalelor Bucureşti, Gimnaziul din Reghin şi Librăria românească din Reghin...*"

În anul 1934, preşedintele Societăţii Meseriaşilor Români din Reghin, dr. Alexandru Ceuşianu, propune înfiinţarea unei biblioteci publice centrale a tuturor românilor, la formarea căreia să participe şi societatea meseriaşilor.

În procesul verbal al şedinţei generale a Societăţii Meseriaşilor Români din 31 martie 1935, se consemnează înfiinţarea în oraş a unei biblioteci la care Societatea a dat întreaga sa bibliotecă, în număr de 1.000 volume. La realizarea acestui nobil ţel, un rol de seamă a avut şi ASTRA reghineană,

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

totdeauna receptivă la acţiunile şi iniţiativele menite să contribuie la răspândirea culturii şi educaţiei.

Pentru ASTRA, a constituit unul din mijloacele pentru trezirea interesului faţă de carte şi răspândirea a tot felul de documente şi de cunoştinţe, înscriindu-se, totodată, în orientarea intelectualităţii româneşti spre propagarea culturii şi ştiinţei în rândurile populaţiei.

Edificator în acest sens este ***Raportul general de activitate a Despărţământului Reghin pe anul 1939/1940***, în care se menţionează aplicarea legii Serviciului Social obligatoriu pentru toată vremea. Viaţa socială a satelor şi a oraşelor luase un avânt neobişnuit, prin activitatea bogată a ASTREI, având cea mai sfântă dintre datorii - înălţarea patriei prin ridicarea satelor.

Despărţământul Reghin al ASTREI s-a situat prin numeroasele activităţi cultural-educative, economice şi gospodăreşti printre cele mai active. Raportul menţionează activitatea numeroaselor biblioteci, care, prin Cercurile Culturale de la sate, ies în evidenţă prin bogata lor activitate de răspândire a cărţii în rândul locuitorilor satelor. Menţionăm, Cercul Cultural Maioreşti, unde biblioteca avea 250 volume; Cercul Cultural Iernuţeni, biblioteca avea 533 volume şi 180 cititori; Cercul Cultural Sântu şi biblioteca cu 212 volume; Cercul Cultural Deda, unde biblioteca avea un numeros fond de carte cu tematică diversă; Cercul Cultural Săcalul de Pădure, condus de preotul Romulus Todea, unde s-a construit Casa Culturală, având o bibliotecă cu un număr de 167 volume; Cercul Cultural Fărăgău, condus de preotul Octavian Gherman, cu o bibliotecă cu conţinut divers, având un număr de 210 volume.

Toate aceste proiecte şi realizări, întreaga activitate social-culturală şi economică au fost întrerupte din cauza evenimentelor războinice produse în Europa - al doilea război mondial, Dictatul de la Viena şi instalarea regimului comunist în numeroase ţări ale Europei, printre care şi ţara noastră, care au adus mari prejudicii dezvoltării vieţii politice, economice şi culturale sub toate aspectele ei.

În acest cadru, dictatura comunistă prin o serie de hotărâri şi măsuri „educative" - amintim Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 399 din 14

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

aprilie 1950 - a desfiinţat numeroase instituţii ale statului sau particulare, printre care şi ASTRA, urmând ca bunurile să fie preluate de către comitetele provizorii locale.

Anexa 1

Ioan Pop Maior

În anul 1785, când Petru Maior se mută la Reghin, aduce cu sine pe unica sa soră, Ana, care avea grijă de lucrurile şi locuinţa protopopului. După vreo zece ani, Ana avea să se căsătorească cu Simion Pop, moment în care, protopopul cinsteşte tânăra familie cu o bucată bună de teren, în hotarul Ibăneştiului, în locul numit *Maioreni*. La 2 iulie 1796, se naşte fructul dragostei lui Simion şi Ana, botezat Ioan Pop Maior, care va deveni un demn urmaş al părinţilor şi unchiului său, Petru Maior. La maturitate, Ioan va ajunge administrator al averii baronului Bornemissza Pál. Fiind prieten bun cu eruditul jurist Vasile Ladislau Pop, colaborează atât în domeniul cultural, cât şi în cel al apărării intereselor legale ale familiei Bornemissza. Dovedind abilităţi deosebite în administrarea moşiilor, Ioan Pop Maior este răsplătit pe măsură, ajungând să împrumute bani mai multor oameni de afaceri din ţinutul Reghinului. În anul 1861, probabil la propunerea prietenului său Vasile Ladislau Pop, care, la rândul său, în acel an va ocupa funcţia de vicepreşedinte al guvernului Transilvaniei, Ioan Pop Maior este antrenat în reorganizarea comitatului Turda, oferindu-i-se funcţia de vicecomite, pe care, la scurt timp o refuză, preferând să se implice mai mult în planul culturii. Astfel, în anul 1863, colectează un fond pentru o şcoală medie românească în Reghin, mijlocind, în acelaşi timp, ajutoare pentru şcolile din Ibăneşti, Breaza, Apalina, Logig, Lunca Tecii, Ogniţa, Ilieni şi Chiherul de Jos. Se implică, de asemenea, în acţiunea de înfiinţare a ASTREI, iar în anul 1874 va fi primul preşedinte al Despărţământului Reghin. Având un simţ managerial foarte dezvoltat, are succes în toate acţiunile sale. Astfel, la pământul de la Ibăneşti, moştenit de la părinţii săi, se adaugă noi parcele, ajungând la suprafaţa de 70 iugăre, care, în anul 1877

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

avea o valoare de 15.000 florini, fiind cultivat integral, după cele mai moderne metode ale timpului. De asemenea, mai cumpără o proprietate în centrul Reghinului, unde construieşte un edificiu cu două nivele, în valoare de 20.000 florini. La Reghin mai avea o vie, o grădină, un teren cositor şi o bucată de pădure, care valorau 1.300 florini. La Logig, avea mai multe terenuri, pentru care, la bătrâneţe a fost nevoit să-şi angajeze un administrator. Din agoniseala sa, Ioan Pop Maior a instituit următoarele fonduri:

- fundaţie pentru burse, sub auspiciile ASTREI, cu un fond de 2000 fl.;
- fundaţie pentru şcoala din Reghin, cu un fond de 50 fl.;
- fundaţie cu un fond de 500 fl. pentru învăţători;
- fundaţie cu un fond de 500 fl. pentru biserica ridicată de unchiul său, Petru Maior, fond protopopesc;
- ajutor pentru societatea „Petru Maior" din Budapesta;
- ajutor pentru societatea „România Jună" din Viena;
- pământ pentru şcolile româneşti din Reghin şi Logig;
- ajutor pentru fondul de teatru etc.

Restul averii sale urma să rămână prietenului său, baronul Vasile Ladislau Pop, care era căsătorit cu o nepoată a sa. În testamentul scris în anul 1873 se mai stabileşte ca, în cazul în care familia sa nu ar mai avea urmaşi pe linie masculină, pe moşia Maioreni din Ibăneşti, ASTRA, să ridice o şcoală de agronomie.

Anexa 2

Din raportul general al Despărţământului ASTRA din Reghin

Arhivele Statului Sibiu, pach. 63 nr. 200

„*Primind biblioteca fericitului Ioan Pop Maior conform conclusului adunării generale constitutive, dela Dl. Nicolae Petru, aceia până când uomu dispune de un local mai potrivit, sa asieziat într-o odaie aparţinătoare edificiului şcolei din Regin, - local acomodat de altcum, numai cât pre departe pentru publicul doritoriu de a ceti. Sperăm*

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

înse a - ne pune în rind şi cu alte afaceri de a - le nostre, şi atunci comitetul nu va întârzia a - se îngriji pentru comoditatea lectorilor.

Meritul aranjării şi sortărei cărţilor este a Dlui inventiatoriu Georgiu Maior din Reghin, care a luat asupra Dsale o sarcină atât de obositoare.

Deşi biblioteca constă mai mult din jurnale şi din tare pucine cărţi de valoare totuşi comitetul sa apucat a compune şi un regulament pentru întrebuinţarea ei, care nefiind chiar gata cere autorisarea onoratei adunări generale, ca se - lu pată aplica provizoriu până la adunarea generală din anul venitoriu când se va statori şi vota definitivu.

De - odată cu biblioteca, ca aparţienătoriu aceleia sa primit în bani gata 75 fl, 13 cr. cari se află alocaţi în cassa de păstrare din Reghin.

Comitetul se rogă a fi autorizat ca din aceşti bani apărând ceva carte de valoare, se - o potă procura pentru bibliotecă.

Pe baza acestora rogându - ne de nou pentru sprijin - ne rogăm ca raportul acesta sa - se ia spre ştienţă.

Din şiedinţia comitetului Despărţământului XVII, ţienută la Reghin în 5 iuniu 1886."

Patriciu Barbu
Director

Dr. Absolon Todea
Secretariu

Bibliografie

❖ ***Actele privitoare la urzirea Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român***, Sibiu, 1862.

❖ ***ASTRA 1861 - 1991. Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român. 130 de ani de la înfiinţare***, Sibiu, 1992.

❖ ***ASTRA. Regulament pentru regionalele despărţămintelor şi cercurile culturale ale Asociaţiei pentru literatura română şi cultura poporului român***, Sibiu, 1936.

❖ ***ASTRA reghineană. 125 de ani de la înfiinţare***. Volum îngrijit de Marin Şara, Reghin, 1999.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

❖ ***Biblioteci reghinene - File de istorie***. ***Studii şi articole***. Ediţie îngrijită şi prefaţată de Marin Şara, Reghin, 2005.

❖ Liviu Boar, ***Activitatea Despărţământului Reghin al ASTREI oglindită în documentele aflate în arhivele sibiene***, în ***Marisia***, XXV, 1996, p. 283-294.

❖ Liviu Boar, ***ASTRA reghineană în documentele vremii***, în ***Reghinul Cultural. Studii şi articole***, vol. V, Reghin, 2001, p. 213 - 235.

❖ ***Congresul cultural al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român. ASTRA***, Sibiu, 1930.

❖ V. Curticăpeanu, ***Mişcarea culturală românească pentru Unirea din 1918***, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1968.

❖ ***Despărţământul Reghin al ASTREI. Documente 1874-1940***, Reghin, 2001.

❖ E. Glodariu, ***Biblioteci populare ale ASTREI***, în ***Acta Musei Napocensis***, Cluj, 1969, 1970.

❖ Eugen Hulea, ***ASTRA - istorie, organizare, activitate, statute şi regulamente***, Sibiu, Editura ASTREI, 1944.

❖ Pamfil Matei, ***ASTRA - Asociaţiunea Transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român (1861-1950)***, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986.

❖ Cornel Moraru, ***Spiritul tutelar al ASTREI***, în ***ASTRA reghineană***, Reghin, 1999, p. 7 - 12.

❖ Vasile Netea, ***Îndreptar pentru cercurile culturale***, Reghin, Editura Despărţământului Reghin, 1934.

❖ Vasile Netea, ***Sub stindardul ASTREI. Două decenii de activitate culturală în Despărţământul Reghinului 1919-1939***. Cu o prefaţă de dr. Iuliu Haţieganu, Cluj, 1939.

❖ Eugen Nicoară, ***Istoricul şi activitatea ASTREI Reghin, 1874-1940***, Reghin, Editura ASTREI, 1940.

❖ Grigore Ploeşteanu, Liviu Boar, ***Biblioteca lui Ion Pop Maior***, în ***Pagini din istoria bibliotecilor reghinene***, Reghin, 1995, p. 29 - 47.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)

❖ Marin Şara, ***Despărţământul Reghin al ASTREI***, în ***Marisia. Studii şi materiale***, nr. VI, 1976, p. 307 - 353.

❖ Melinte Şerban, ***ASTRA Reghin, documente noi***, în ***Reghinul Cultural. Studii şi articole***, vol. V, Reghin, 2001, p. 262 - 282.

****

S-au cercetat fonduri arhivistice şi publicaţiile vremii - ziare şi reviste.

❖ ***Despărţământul Reghin al ASTREI***, aflat în Arhivele Naţionale, Direcţia Judeţeană Mureş.

❖ ***Fondul ASTRA***, aflat la Arhivele Naţionale, Direcţia Judeţeană Sibiu.

BDD-A30295 © 2013 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:10 UTC)